

Anton DE WIT Ongegeneerd katholiek en auteur

Bestaat de kans dat er een nieuwe generatie katholieke intellectuelen opstaat? Je vraagt het je af na lezing van het werk van de Nederlandse journalist en schrijver Anton DE WIT, wiens verzameling columns, *Een kleine theologie van gewone dingen*, pas uit is. Volgens DE WIT ligt het antwoord op de grote vragen van vandaag al tweeduizend jaar op ons te wachten. Een gesprek met een ongegeneerde katholiek.

‘Ik ben een hemelbestormer op een keukentrapje’

Erik DE SMET

Plaats van onze afspraak is het station van Roosendaal, niet toevallig de plek waar het Nederlandse en het Belgische spoorwegennet elkaar raken. Anton DE WIT, prille dertiger en vader van twee, is als journalist en schrijver voltijds bezig met religie en levensbeschouwing. Zijn boeken verschijnen bij de Vlaamse uitgeverij Lannoo en de auteur beschouwt zichzelf als een risico voor uitgevers. „Ik ben vaak expliciet en niet bereid tot compromissen.”

–Hoe komt een jonge journalist ertoe zich te gaan bezighouden met religie en levensbeschouwing? In kranten en magazines blijkt er nog amper plaats voor.

Ook aan de journalistenschool was er nauwelijks aandacht voor. We hadden één vak dat *Geestelijke kaart* heette en waarin de docent in enkele uren tijd alle religies en levensbeschouwingen besprak. Als kind koesterde ik wel een bijzondere belangstelling voor religie. De gezangen, het licht dat door het glas-in-loodraam de kerk binnenvalt... Ik kom uit West-Brabant en groeide op vlak bij de grens. Anders dan in het noorden van Nederland is het katholicisme er, net zoals bij jullie in Vlaanderen, verbonden met de plaatselijke gemeenschap. Tegelijk heerst er een zekere onverschilligheid tegenover het geloof. Haast alle kinderen doen er hun communie, maar verder hebben de meeste families geen vertrouwen in de Kerk.

Toen ik mijn geloof bewuster begon uit te dragen, kreeg ik uitgerekend uit mijn geboortestreek negatieve reacties te slikken. Heel anders is het in Nijmegen, waar ik momenteel woon. Als er in onze parochie acht communicantjes zijn, dan is dat veel, maar ze stammen wel uit gezinnen die bewust omgaan met het geloof.

De snelle leegloop van de Kerk is niet erg. Als katholieken worden we nu meer uitgedaagd. We moeten ons geloof kunnen uitleggen. Ik houd veel van het evangelieverhaal over de storm op het meer. We zitten in zwaar weer en Jezus slaapt. Als Hij wakker wordt, luidt zijn eerste zin tot de leerlingen: „Heb wat meer vertrouwen.”

–Hoe kwam u er zelf toe uitdrukkelijk te kiezen voor het geloof?

Als puber zette ik me af tegen het geloof. Ik was zelfs vurig atheïstisch. Toen ik journalistiek studeerde, vond ik een sta-

Voor Anton de Wit is de traditie een slijpsteen om je eigen denken aan te scherpen. © William Moore

geplek bij het katholieke blad *De Bazuin*, inmiddels *VolZin*. Daar leerde ik een onbekende zijde van het geloof kennen. Mijn simpele vooroordelen bleken niet overeen te stemmen met de werkelijkheid. Ik had mezelf wijsgemaakt dat het christendom achterlijk was. Plotseling ontmoette ik

„Ik vind het heerlijk op zondag met een aanstootgevend stukje evangelie te worden geconfronteerd”

interessante katholieken en protestanten. Ik herontdekte het geloof van mijn jeugd als een rijke bron van inzichten. Ik voel me verwant met de Britse schrijver G.K. Chesterton die vertelt van een ontdekkingsreiziger die door een navigatiefout onvermoed in zijn eigen land terechtkomt en het vol verwondering begint te exploreren. „Die man bleek ik te zijn”, schreef Chesterton.

–En nu bent u bovendien ongegeneerd katholiek. Niet vanzelfsprekend.

Wellicht heeft het ook te maken met mijn haast plagerige antihouding. Veel vrienden zijn brave atheïsten en beamen de opinie dat geloof niet ter zake doet en dat de Kerk een verwerpelijk instituut is. In hun gezelschap vind ik het heerlijk de paus te verdedigen.

–Bent u nog even graag katholiek in deze tijden van schandalen?

Ook ik ben beschaamd over het feit dat misbruik zo wijdvertakt blijkt. In het huidige mediadebat is de Kerk echter de boeman geworden, terwijl seksueel misbruik natuurlijk ook elders in de samenleving voorkomt. Slappe excuses zijn ongepast. We moeten onder ogen durven zien wat er is misgelopen. Het is echter geen optie om daardoor het geloof te laten varen en te breken met de Kerk. De katholieke traditie heeft alles in huis om daar mee om te gaan.

–„Ophouden met christen-zijn is hetzelfde als ophouden met nadenken”, noteerde u in een van uw columns. Straffe taal.

(Licht) Door die uitspraak kreeg ik veel tegenwind, maar ik sta er volkomen achter.

De traditie is een slijpsteen waaraan je je gedachten kunt scherpen. Ik vind het heerlijk op zondag met een aanstootgevend stukje evangelie te worden geconfronteerd. Katholiek-zijn is een voortdurend proces van aanlopen tegen een standpunt en ermee leren omgaan zonder er per se akkoord mee te gaan. De grootste bron van kritiek voor mijn standpunten vind ik in mijn eigen traditie. Christen worden is een moeizaam intellectueel proces. Het geloof verwerpen is als de handdoek gooien.

–De columns van uw boek ‘Een kleine theologie van de gewone dingen’ zijn klein in pretentie en opzet, maar toch spelen de belevenissen van de ik-figuur er een grote rol.

Op de omslagfoto van het boek sta ik afgebeeld als een hemelbestormer op een keukentrapje. Zo zie ik mezelf ook. In het boek wilde ik in het kleine het grote laten zien. Ik wil een groot verhaal vertellen door het kleine van de gewone dingen. Dat grote verhaal is dat van Jezus Christus en daar maken we allemaal deel van uit.

Anton de Wit, *Een kleine theologie van gewone dingen*, Lannoo, Tielt, 2010, 14,95 euro, ISBN 978 90 2098 865 9.